

ВИДОВИЙ СКЛАД ІХТІОФАУНИ ВОДОЙМИЩ СЕЛИЩА ПУЛИНИ (ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ)

Кравченко Анна

Студент

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Максименко Юлія

Доцент, кандидат біологічних наук

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Горальський Леонід

Професор, доктор ветеринарних наук, кандидат біологічних наук

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Україна володіє значним та різноманітним фондом водних об'єктів: озера, річки, болота, стави, водосховища та інші. Кожна з наведених екосистем характеризується своєю унікальною екологією, флорою та фауною. Іхтіофауна — є однією з найбільш розповсюджених представників тваринного світу у водоймах. Вивчення видового складу потрібне, перш за все, щоб оцінити стан водних екосистем. Виявлення змін у видовому складі дозволяє відслідкувати вплив природних та антропогенних факторів, таких як зміна клімату, забруднення водойм, гідротехнічні споруди, надмірний вилов тощо. По-друге, ці знання потрібні для розробки заходів щодо охорони та відновлення рибних запасів, збереження водних екосистем, а також раціонального управління рибальством.

Детальне вивчення видового складу іхтіофауни селища Пулини дозволить визначити загальну кількість населених видів, що охарактеризує біорізноманіття риб у досліджуваному регіоні. Це дослідження допоможе в майбутньому робити порівняння стосовно зміни видового складу після дії певних чинників або може стати підґрунтям для більш детальних досліджень. Результати проведеної роботи можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо збереження водного різноманіття місцевих екосистем, особливо якщо будуть виявлені рідкісні або вразливі види.

Водойми селища Пулини є штучно створеними ставками, їх налічується п'ять. Через всі водоймища протікає річка Тенька, що живить їх водою. Річка Тенька — права притока річки Тня, довжиною 27 кілометрів, бере початок в межах селища Пулини [1].

Річка Тня — правобережна притока річки Случ, від устя до гирла простягається на 75 кілометрів, протікає по Житомирщині [2].

Річка Случ — права притока річки Горинь, протяжність 451 кілометр. Важливим фактом є те, що в межах Житомирської області вона має 5

водосховищ: Пединківське, Любарське, Звягільське, Борушівське та Старочорторійське, що може суттєво впливати на видове різноманіття іхтіофауни.

Річка Горинь – права притока річки Прип'ять, довжина 659 кілометрів. Протікає у межах двох країн: України (577 кілометрів) та Білорусі. Річка у верхів'ї використовується як джерело електроенергії та риборозведення. Через діяльність місцевих господарств виникають кризові ситуації. Найбільш пагубного впливу завдає Хмельницька АЕС, через проблеми з водопостачанням, прилегле до неї русло має мінімальний стік, що призводить до замулення зимувальних ям, розвитку руслової ерозії та каналізування русла. Другою проблемою є забруднення промисловими і зливовими водами від хімооб'єднання “Азот”. Ця інформація дає змогу зрозуміти низький рівень видового різноманіття в даному регіоні.

Річка Прип'ять – належить до числа найбільших річок України, права притока Дніпра. Це транскордонна річка, що протікає на території України та Білорусі. Довжина становить 775 кілометрів, з них 254 кілометри в межах України. Має розвинену гідрографічну сітку, що налічує 10,5 тисяч струмків та річок. У басейні річки Прип'ять розташовані заплавні та карстові озера. У зв'язку з аварією на Чорнобильській АЕС, що відбулася у 1986 році, річка та її басейн зазнали колосального забруднення. У зв'язку з цим було споруджено дамбу, що простягається на десятки кілометрів і захищає річку від радіоактивних речовин [3].

Іхтіофауна Прип'ятського басейну налічує такі види: щука, ялець, головень, чехоня, рибець, носар, короп, вусач, підуст, лин, сом, минь, золотий карась, язь, ялець [4].

В порівнянні з видовим різноманіттям басейну Прип'яті, Пулинські водойми не мають такого у своєму складі. В межах цих водойм зустрічаються: щука звичайна, краснопірка звичайна, короп звичайний, карась сріблястий, судак звичайний, йорж звичайний, карась звичайний, товстолобик білий та короп дзеркальний. На території цих водойм діє рибацька спілка “Пулинські рибалки”, що контролює вилов риби та зариблення даних ставків.

Підсумовуючи, можна сказати, що ці дані безпосередньо можуть бути застосовані у розробці ефективних заходів охорони та розумного використання біоресурсів, включаючи визначення природоохоронного захисту певних видів. Отримана інформація закладає основу для подальших порівняльних досліджень іхтіофауни та дозволяє з часом відстежувати зміни під впливом кліматичних умов чи господарської діяльності, що відбуваються у водних екосистемах регіону.

Список літератури:

1. Каталог річок України / ред.: С. Н. І та ін. Київ, УРСР : Вид-во Акад. наук Укр. РСР, 1957. С. 78-79.

2. Змієвська М. В. Стадниченко А. П. Малакофауна річки Тня (басейн р. Прип'ять). *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2010. Вип. 52. С. 104–108.

3. Водні ресурси. *Басейнове управління водних ресурсів річки Прип'ять*. URL: https://buvrzt.gov.ua/vodni_resyrsy.html (дата звернення: 13.04.2025).

4. Прип'ять – Річки України. GoldFishNet. URL: <https://goldfishnet.in.ua/rivers/pripyat> (дата звернення: 13.04.2025).